

neposredna' pluralistična teologija gibanja, presega vse dosedanje, tudi nedavne katoliške poskuse (zapisane v cerkvenih dokumentih) približevanja drugim religijam (*Nostra aetate*, *Dominus Iesus*). Temu nasproti pa so rezultati glede tolerance homoseksualnosti – in to dejansko čudi glede na kontrakulturno ozadje gibanja – v teh analizah pridejo na plano njihovi opazno konzervativnejši nazori glede homoseksualnosti v primerjavi s SJM (ne pa katoliki).

Ob tem pa bi želel opozoriti še eno razsežnost, ki nekoliko zmanjšuje siceršnjo pluralno naravnost vernikov in ki zastavlja eno morda najbolj ključnih vprašanj tega novega religijskega gibanja. To je vprašanje svetih spisov in s tem tistega, po čemer je gibanje ISKCON v Sloveniji v sredini osemdesetih let prejšnjega stoletja postalo širše poznano (prek prodaje le-teh). Teologija je namreč v sodobnem svetu pripoznala in privzela hermenevitično in znanstveno paradigmo moderne in morda se v nasprotovanju tej paradigmi skriva še največja 'nevarnost' (za toleranco in medverski in s tem znotraj-in meddružbeni dialog) teoloških stališč nekaterih novih religijskih gibanj in seveda ISKCON. Dobro poznana sintagma "*Bhagavadgītā kakršna je*" namreč omenjeni toleranci postavlja neprijetno nasprotje v podobi religijsko-tekstualnega, poimenujmo ga z neprijetno besedo, fundamentalizma. Tu primerjave s katoliško akademsko znanostjo ali denimo celo z delom islamske akademske teologije oziroma eksegeze ter tekstualne kritike *Biblije* in *Korana* niso več mogoče. Zahteva po brezpogojni avtentičnosti nauka je seveda legitimna, bolj problematična pa je popolna odsotnost kritične tekstualne zavesti. Ena izdaja besedila, en prevod, ena interpretacija (to je Prabhupāda) so koordinate tega prepričanja, celo z zahtevami po 'znanstvenem' – to je dobesednem prevajanju. Zato bi morda Črnič lahko ob omenjene citirane prevode dodal vzporedni tekst izdaj prevodov V. Pacheiner-Klander oziroma kake druge s strani Prabhupāde kritizirane angleške znanstvene izdaje *Bhagavadgīte*.

Za konec še nekaj manjših terminoloških opomb/predlogov ob bok že omenjeni dilemi glede poimenovanja indijskih teističnih tradicij. Omenil bi še naslednje: knjigi je dodan slovar terminov, ki ima nekaj manjših napak, in ker gre za nekatere ključne pojme, morda le opomba: ahimsa=ahiṃsa, brāhmaṇ=brahmān oziroma brāhmaṇa, dhārma=dharma, gr̥hasta=gr̥hastha, kṣatriya=kṣatriya, samsarā=samsāra, samskāra=samskāra, varṇa=varṇa, varṇa-śrama-dharma=varṇa-aśrama-dharma) ter nekaj nenavadnih transkripcij (denimo 'gjana' in 'yagja' za jāna/džnana in yajña/jadžnja – zakaj sicer transkripcija 'radža' za 'rāja' ter Džnanasindhu itd.?). Sicer je ta Črničeva transkripcija res bližje domnevni/verjetni sskr. izgovorjavi, a se vendarle ne uporablja). Etimologija 'mantre', ki jo avtor sicer povzema po indijski 'domači' (fonetično-simbolični) etimologiji, bi bila preprosto iz korena gl. *man ('misliti') in priponeke '-

tra' (v slov. '-ilo', kot v 'oblačilo' ipd.), ki določa sredstvo delovanja/nomina agentis (pomen je seveda molitev; v slovenščini bi 'mantra' torej db. bila 'mn-ilo', 'misl-ilo', torej nekaj, s čimer se meni/misli). Kot je že bilo omenjeno na začetku, sam predlagam tudi dosledno transkripcijo polvokala 'ya' z 'j' in ne z 'i' (Čaitanya namesto Čajtana ipd.).

Črničovo delo tako lahko na koncu ocenimo kot izjemno pomemben prispevek k poznavanju Mednarodne skupnosti za zavest Krišne (ISCKON), pri čemer je začetna ambicija, to je analizirati in oceniti razmere v Sloveniji, prerasla v kompleksni projekt in na koncu v obsežno in bogato monografijo, ki v marsičem predstavlja vzorčno študijo primera novega religijskega gibanja ne le v domačem, ampak tudi v mednarodnem merilu.

Lenart Škof

Mojca Urek: ZGODBE NA DELU: PRIPOVEDOVANJE, ZAPISOVANJE IN POROČANJE V SOCIALNEM DELU. Ljubljana, Založba /cf, 2005, 319 str.

Knjiga "Zgodbe na delu" mlade in prodorne avtorice Mojce Urek je, kot napoveduje že sam naslov, v prvi vrsti posvečena zgodbam (tako "zatirajočim elementom pripovednih praks, kot njenim osvobajajočim učinkom") ter vlogi zgodb in pripovedovanja v socialnem delu. Z besedami avtorice je osrednji namen predstavljene študije približati pripoved socialnemu delu. Avtorica nas v knjigi sooči z različnimi prijemi in praksami pripovedovanja ter njihovimi posebnostmi v okviru socialnega dela, ki lahko služijo ne samo kot podlaga za bodoče raziskovanje pripovedi v socialnem delu in drugih družboslovnih in humanističnih vedah, temveč v veliki meri, kot poudari avtorica sama, kot osnova za iskanje takih pripovednih praks, ki bi krepile moč in pogajalske pozicije uporabnic in uporabnikov socialnega dela.

Knjiga "Zgodbe na delu" je predelana doktorska disertacija, ki bralcu na izredno prijazen in berljiv način predstavi zgodovino, teorijo in prakso pripovedovanja zgodb v socialnem delu ter drugih sorodnih družboslovnih in humanističnih vedah (literarne vede, sociologija, psihologija, etnologija in druge). Sam prikaz je podkrepljen s primeri zgodb iz realnega življenja, kar bralcu omogoča, da začuti esenco, moč in pomen pripovedovanja zgodb v ozkem strokovnem in širšem družbenem pomenu. Prav slikoviti prikazi govorečih posameznikov: strokovnega osebj, uporabnikov socialnih služb in drugih dajo študiji posebno težo.

Knjiga je strukturirana večdelno. Uvodnemu delu, v katerem avtorica predstavi namen študije in ozadje nastanka monografije, sledi šest poglavij in zaključek v obliki "povabi k zgodbam".

Kot rdeča nit se skozi poglavja vleče osrednja misel študije, in sicer da se socialno delo konstituira prav skozi svojo pripovednost. V prvem poglavju tako avtorica skozi primer "zgodbe o Ani", ki je pripovedna konstrukcija lika neprimerne matere, predstavi proces in postopek narativne konstrukcije socialnega dela. Naslednje (drugo) poglavje prikazuje, kako je prav proces preoblikovanja individualnih biografij v profesionalne predstavitve ključen za profesionalizacijo socialnega dela. Sistematično in podrobno "zapisovanje primerov" postane osrednjega pomena, saj ustvarja "primere, strokovnjake, probleme in rešitve". Prav dokumentiranje primerov je omogočilo, da je socialno delo pridobilo svojo profesionalno moč in začrtalo meje svojega delovanja in zmožnosti. Avtorica se pri prikazu pomena "zapisovanja primerov" poslužuje analize različnih dokumentacij prisotnih v socialnem delu (poročila, ocene, mnenja idr.). Kot problematično se v tem okviru iz-

postavi, da so zapisi o strankah (uporabnikih socialnega dela) pogosto le skupek in natančen popis napak, problemov in pomanjkljivosti. Kot odgovor na omenjeno, avtorica predstavi primer drugačnega zapisovanja in dokumentiranja, t. i. načela dobre prakse zapisovanja, ki omogočajo upoštevanje in vključitev širšega konteksta in perspektive obravnavanih strank. V tretjem poglavju sledijo prikazi biografij posameznikov – uporabnikov institucij pomoči in socialnih intervencij ter predstavitev inovativnih metod in prijemov, s katerimi pripovedi dobijo večjo težo. V četrtem poglavju avtorica predstavi pripovedni prijem, skozi katerega avtor ali avtorica svoje zgodbe avtorizira in reavtorizira svojo zgodbo in svojo lastno realnost. Tak način pripovedovanja omogoča ponovno vzpostavitev moči in nadzora nad lastno pripovedjo, lastno predstavitev problema in nenazadnje ohranjanje nadzora nad lastnim življenjem. Peto poglavje se posveča zgodbam obrobni družbenih skupin, ki že tradicionalno sodijo med obravnave socialnega dela. Na tem mestu se avtorica prek pregleda domačih in tujih del sooči z življenjskimi zgodbami kot sredstvom preučevanja raznih oblik (rasnih, spolnih, seksualnih, itn.) diskriminacij. V šestem poglavju sledi zasuk v metodologijo in umestitev pripovedništva med kvalitativne raziskovalne metode socialnega dela. Na tem mestu se seznanimo tudi z različnimi oblikami zbiranja zgodb, pravili narativne analize in zgodovino narativnih raziskav v socialnem delu pri nas. V zaključku nas avtorica "povabi k zgodbam" oz. k narativnemu preobratu, ki je zajel tako teorijo kot prakso socialnega dela in v okviru katerega moramo upoštevati konstruirano naravo vednosti, ki se ustvarja prek interakcije, pozorni moramo biti na situacijsko in odnosno naravo človeške izkušnje in vedenja ter spodbujati alternativne zgodbe in negovati poudarek na refleksivnosti.

Če povzamemo, je pomemben poziv študije, "da bi pripovedovanje in zapisovanje zgodb ne bilo več le nujno zlo, ki bi ga socialni delavci in delavke doživljali kot nekaj dolgočasnega in odvečnega, kot protiutež pravemu strokovnemu delu, temveč, da bi ga doživljali kot pomemben element dela z ljudmi". Končno, je omenjena študija tudi povabilo bralcem laikom, da bi z večjim veseljem in pazljiveje poslušali ter pripovedovali zgodbe. Knjigo "Zgodbe na delu" lahko brez zadržkov umestimo med obvezno čtivo tako za profesionalne kot ljubiteljske pripovedovalce, poslušalce in interpretatorje zgodb.

Mateja Sedmak